

Povodom 60. godišnjice života akademika prof. dra. Ive Tomašeca

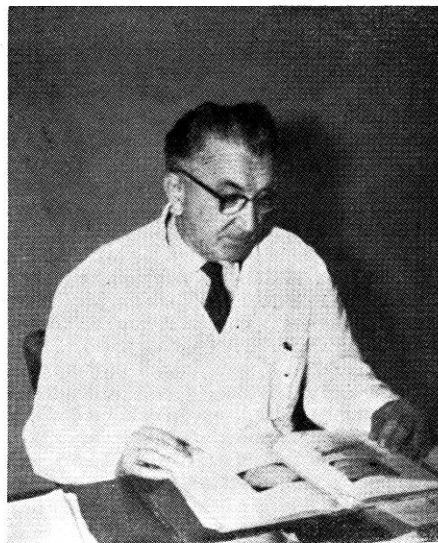
Akademik Ivo Tomašec, redoviti profesor i predstojnik Katedre za biologiju i patologiju pčela i riba Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu posvetio je 35 godina neumornog rada svojoj struci, nastavi, napretku Veterinarskog fakulteta, naučnim istraživanjima, suradnji s praksom i cijelom nizu raznih drugih djelatnosti unutar i izvan granica naše zemlje. Za taj njegov opsežan, predan i veoma uspješan trud dužni smo da mu ovom prilikom i na ovom mjestu odamo zaslužen priznanje.

Prof. dr. I. Tomašec veoma je dobro poznat našim ribarskim krugovima kao naš prvi stručnjak za bolesti riba, i po svojim ostalim aktivnostima u ribarstvu. Međutim, malo tko poznaje njegov životni put i cjelokupnost njegovog opsežnog djelovanja i rada.

Rođen je 16. X 1904. u Novom Marofu. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Varaždinu, a zatim se upisao na Veterinarski fakultet u Zagrebu, gdje je diplomirao 1928. godine. Iduće godine postavljen je za asistenta na Zavodu za nauku o zarazama. God. 1930. promoviran je u čast doktora veterinarske medicine. God. 1936. postavljen je za honorarnog nastavnika iz predmeta Biologija i patologija pčela i svilaca, a nešto kasnije iste godine izabran je za docenta. Krajem te godine povjerena mu je i dužnost predstojnika novo osnovanog Zavoda za biologiju i patologiju pčela, svilaca, riba, rakova i školjki. Prvih godina zavod je bio gost Zavoda za nauku o zarazama, a 1940. je smješten u nove vlastite prostorije, gdje ga je prof. I. Tomašec uredio i razvio do zavidne visine. Za izvanrednog profesora je izabran 1940, a za redovnog profesora 1945.

Prof. Tomašec je veoma cijenjena i istaknuta ličnost na Veterinarskom fakultetu. Kao dekan tokom 6 školskih godina, predsjednik Građevnog odbora, urednik Veterinarskog arhiva kroz 10 godina i član Uređivačkog odbora kroz 12 godina, član Fakultetskog Savjeta, predsjednik Savjeta Instituta za zarazne i invazivne bolesti Veterinarskog fakulteta, te predsjednik ili član raznih komisija ili odbora, on se je nesebično i svestrano zalagao za napredak fakulteta.

Nastavnu djelatnost započeo je prof. Tomašec predavanjima odabranih poglavlja iz nauke o zarazama. Istovremeno počinje predavati i predmet Biologija i patologija pčela i svilaca, a nešto kasnije i predmet Biologija i patologija riba i rakova. Na-

ročitu život njegovim predavanjima za studente daje poznavanje svih tekućih problema prakse. Posebne napore uložio je prof. Tomašec u rad oko osnivanja i organizacije nastave III. stupnja iz Ribogojstva i bolesti riba, koja je njegovom zaslugom otvorena 1962. godine i od tada daje toliko potrebne stručnjake našoj ribarskoj privredi i ribarskim naučnim ustanovama.

Objavlivanjem 4 knjige o Biologiji i bolestima pčela i jedne o Bolestima riba i rakova, on je ne samo poboljšao kvalitet nastave iz svojih predmeta, nego je ujedno pružio mogućnost stručnjacima i praktičarima, da se usavrše na tim područjima. Kako su te knjige bile dobro primljene, pokazuje činjenica, da su uskoro nakon objavljivanja bile rasprodane.

Za vrijeme rada na Zavodu za nauku o zarazama prof. Tomašec je znatno doprinio usavršavanju diagnostičkih metoda i metoda suzbijanja zaraznih bolesti peradi i svinja, za koje je on u to vrijeme bio naš istaknuti stručnjak.

Naučno-istraživački radovi s područja bolesti pčela svrstali su prof. Tomašeca među prve svjet-

ske stručnjake na tom području. Aktivno učešće i održavanje glavnih referata na nizu internacionalnih pčelarskih kongresa, mjesto potpredsjednika stalne Komisije za patologiju pčela Internacionalnog ureda za epizootije i članstvo u odboru za Bolesti pčela »Apimondia« ilustriraju njegovu aktivnost i ugled na tom polju u inozemstvu. Kao predavač na brojnim predavanjima za pčelare, te aktivni učesnik i predsjednik pčelarskih organizacija, on je nesumnjivo ušao u povijest našeg pčelarstva, ne samo kao stručnjak, već i kao čovjek, koji je nesebično i uspješno uložio mnogo truda, vremena i razumijevanja za njegovo unapređenje i razvoj.

Znatan dio svog plodonosnog rada posvetio je prof. Tomašec slatkovodnom ribarstvu. Rezultati njegovih 25-godišnjih istraživanja zarazne vodene bolesti šarana donijeli su mu veliki ugled među domaćim i inozemnim naučnim radnicima i praktičarima, jer je on ne samo bitno doprinio poznavanju etiologije ove bolesti i dokazao njen virusni karakter, nego i postavio, razradio i provjerio osnovne, u praksi sprovedive mjere za njeno uspješno suzbijanje. Tim svojim radom on je našim šaranskim ribnjačarstvima stvorio jedan od osnovnih preduvjeta za prelaženje s ekstenzivne proizvodnje na intenzivnu. Njegova istraživanja, savjeti i svestrana suradnja s praksom su mnogo doprinijeli unapređenju i velikom uspjehu ribnjačarstva Jugoslavije, a napose šaranskog. Referati i istupanja prof. Tomašeca na domaćim i međunarodnim ribarskim simpozijima te brojnim međunarodnim i domaćim sastancima ribarskih stručnjaka i organizacija bili su uvijek na zavidnoj visini. Treba istaknuti, da je jedna od njegovih naročitih zasluga za ribarstvo u tome, što neprekidno i ustrajno nastoji nauku i njena dostignuća približiti praksi. Sve je to uvjetovalo, da su ličnost

i rad prof. Tomašeca veoma visoko cijenjeni u našim ribarskim krugovima.

Uz brojne naučne rasprave, prof. Tomašec je objavio i veliki broj stručnih i popularnih članaka, u kojima je na kratak, jezgrovit, jednostavan i razumljiv način prikazao nova dostignuća nauke. Mnogi njegovi radovi su objavljeni u Ribarstvu Jugoslavije. Jednostavan i veoma susretljiv, on se brine i ukazuje svaku moguću pomoć iz svoje bogate riznice znanja i iskustva ne samo svojim užim suradnicima, nego i mnogim stručnjacima i praktičarima. Svojim sugestijama dao je podstreka za rad na aktuelnim temama mnogima, pa i nekim našim ribarskim stručnjacima.

Uz sve navedene oblike prof. I. Tomašec je svoje snage i znanje stavio na raspolaganje društvu i kroz suradnju s veterinarskim i ribarskim naučnim ustanovama, te ribarskim i pčelarskim privrednim organizacijama, članstvom u Komisiji za bolesti riba Ministarstva ribarstva NRH i članstvom u Poljoprivrednom savjetu FNRJ, te obavljanjem dužnosti predsjednika Savjeta Instituta za slatkovodno ribarstvo u Zagrebu.

Za svoj istraživački rad primio je 1950. god. nagradu predsjedništva vlade NRH, a god. 1960. odlikovan je ordenom rada II. reda. Najveća priznanja za svoj rad dobio je prof. Tomašec 1952. godine kada je izabran za dopisnog člana, i 1958. kada je izabran za pravog člana Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

Koristimo ovu priliku, da našem učitelju, akademiku prof. dru. I. Tomašecu srdačno čestitamo ovaj značajan jubilej. Ujedno želimo izraziti naše iskrene želje da s istim mladenačkim poletom uspješno nastavi svoj plodonosni i svestrani rad, od kojeg će i naše slatkovodno ribarstvo sigurno imati još velike i mnogostruke koristi.

Dr Nikola Fijan